

Comprehensive Diagnosis of Activity's Economic Indicators to Ensure Insurance Companies' Financial Security

Abstract. The development of the insurance market is accompanied by unstable transitional processes that can create threats and risks of worsening the insurer's financial condition. In this regard, an urgent issue is the comprehensive diagnosis of the economic indicators of the activity of insurance companies to ensure their financial security. The insurer's financial security is a set of measures to eliminate the threats of deterioration of the financial condition to achieve an acceptable level of activity risk during a certain period and ensure the insurer's financial stability before the increase of external and internal threats affecting the financial condition. Threats include factors and processes that can negatively affect the interests of owners and clients and the insurer's financial condition. Therefore, indicators of the insurer's financial security are the most significant financial indicators and parameters (factors) that characterize the insurer's financial condition and financial stability concerning parameter changes (factors). The article aims to develop a methodology for comprehensive diagnostics of insurance companies' economic indicators to ensure financial security. The research methodology is based on the use of insurers' microeconomic indicators. The author's proposals are based on two groups of indicators used in financial analysis: 1) indicators of financial condition and 2) indicators of financial stability and security. Each group comprises 7-8 financial indicators, corresponding criteria, and normative values. It is proposed that diagnostics be carried out in two stages. In the first stage, the financial condition is determined according to the indicators of the first group, and then – in the second stage, it is detailed by analyzing the indicators of financial security (indicators of the second group). The application of the approach presented in the article makes it possible to carry out purposeful work on the diagnosis of economic indicators of activity, to form an independent opinion not only about the insurer's financial condition but also to build the fundamental foundations of ensuring its financial security. It is crucial not only to calculate and compare the dynamics of indicators of the financial condition of insurers but also to assess the degree of their readiness to counter threats correctly.

Keywords: comprehensive diagnostics, insurer, economic indicators, financial security, economic security, audit, financial analysis, risks, threats, solvency, financial stability.

Suggested Citation

Shirinyan, L. (2024). Comprehensive Diagnosis of Activity's Economic Indicators to Ensure Insurance Companies' Financial Security. *Oblik i finansi*, 2(104), 94-99. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2024-2\(104\)-94-99](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2024-2(104)-94-99)

Лада Шірін'ян

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

Комплексна діагностика економічних показників діяльності для забезпечення фінансової безпеки страхових компаній

Анотація. Розвиток страхового ринку супроводжується нестабільними перехідними процесами, що можуть створювати загрози і ризики погіршення фінансового стану страховика. У зв'язку з цим, актуальним питанням є комплексна діагностика економічних показників діяльності страхових підприємств для забезпечення їх фінансової безпеки. Фінансова безпека страховика – це комплекс заходів щодо усунення загроз погіршення фінансового стану для досягнення прийняттого рівня ризику діяльності протягом певного періоду часу та забезпечення фінансової стійкості страховика до збільшення зовнішніх та внутрішніх загроз-чинників впливу на фінансовий стан. Загрози охоплюють чинники та процеси, що можуть негативно впливати на інтереси власників і клієнтів, фінансовий стан страховика. Отже, показниками фінансової безпеки страховика є найбільш значущі фінансові показники і параметри (чинники), що характеризують фінансовий стан страховика і фінансову стійкість щодо зміни параметрів (чинників). Метою статті є розробка

¹ Lada Shirinyan, National University of Food Technologies, Kyiv, Ukraine.

ORCID 0000-0002-8349-2113

E-mail: ladashirinyan@ukr.net

методології комплексної діагностики економічних показників діяльності страхових компаній для забезпечення їх фінансової безпеки. Методологія дослідження спирається на використання мікроекономічних показників страховиків. В основу авторських пропозицій покладено систему з двох груп показників, що використовуються у фінансовому аналізі: 1) показники фінансового стану, 2) показники фінансової стійкості та безпеки. У кожній групі визначено 7-8 фінансових показників та відповідних критеріїв, нормативних значень. Діагностику пропонується здійснювати у два етапи. На першому етапі визначається фінансовий стан за показниками першої групи, а потім – на другому етапі він деталізується шляхом аналізом показників фінансової безпеки (показників другої групи). Застосування представленого у статті підходу дає змогу вести цілеспрямовану роботу із діагностики економічних показників діяльності, сформувати незалежну думку не лише про фінансовий стан страховика, а й вибудувати фундаментальні основи забезпечення його фінансової безпеки. Важливо не тільки розраховувати та порівнювати в динаміці показники фінансового стану страховиків, а й правильно оцінювати ступінь їх готовності протидіяти загрозам.

Ключові слова: комплексна діагностика, страховик, економічні показники, фінансова безпека, економічна безпека, аудит, фінансовий аналіз, ризики, загрози, платоспроможність, фінансова стійкість.

Постановка проблеми. В умовах нестабільного страхового ринку актуальним стає питання комплексної діагностики економічних показників діяльності страхових компаній для забезпечення їх фінансової безпеки. Такий аналіз корелює з оцінкою фінансової стійкості та проведенням фінансового аудиту, що охоплюють різні сторони господарської діяльності й фінансової звітності. До недавнього часу для оцінки фінансової надійності та ризиків вкладання коштів страхових резервів страховика використовували нормативи уповноваженого регулятора. Однак, у 2023-2024 роках Національний банк України (НБУ), як новий регулятор ринку страхування, відмінив більшість регуляторних актів попереднього регулятора. Сьогодні, на перехідному етапі адаптації до європейських норм, поки що не існує єдиного методологічного підходу до оцінювання та забезпечення економічної безпеки страховиків, що призводить до недоліків в регулюванні та управлінні страховими компаніями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансова безпека страховика визначається як складова економічної безпеки страхового підприємства, і являє собою захист або стан захищеності, або відсутність загроз від ризиків погіршення фінансового стану шляхом ефективного використання ресурсів [1]. Виходячи з такого визначення, фінансова стійкість, яка характеризує здатність реагувати на зміну факторів, є одночасно умовою забезпечення фінансової та економічної безпеки страховика, що може бути досягнуто в рамках фінансового менеджменту і управління страховиком [2, с. 287]. Тому дослідники досить часто формально замінюють в означенні фінансової стійкості страховика слово «стійкість» на «безпеку» страховиків і недостатньою мірою враховують специфіку страхування.

Досить детально фінансову безпеку страховика досліджували Н.Г. Нагайчук [3, с. 195], О.С. Журавко [4, с. 15], Т.В. Яворська [5, с. 668]. Переважна більшість авторів, досліджуючи питання фінансової безпеки страховиків, основну увагу приділяють визначенню економічної сутності поняття фінансової безпеки і не пропонують кількісні параметри на основі комплексної діагностики. Дослідження

кризових явищ в діяльності страховиків супроводжуються моделями оцінки банкрутства страховиків (О.В. Жумік [6, с. 346], Л.С. Ігнатович [7, с. 47], Н. Налукова [8, с. 100], А.В. Гриценко [9]), моделями протидії страховому шахрайству (Л.В. Шірінян [10, с. 148]). Деякі дослідники акцентують увагу на розширеному фінансовому аудиті в частині проведення контролю діяльності страховика для забезпечення фінансової безпеки. Такий підхід в останні роки притаманний працям Г.С. Кулагіної [11, с. 58], Л.В. Шірінян [12, с. 114]. Детермінанти капіталу на основі ризику в страхових компаніях Індонезії досліджували А. Реналдо, У. Пурвохеді, Г.Н. Ахмад [13]. Наведені питання також корелюють з вивченням проблем фінансової безпеки фінансових установ (банків) (Л.О. Гаряга [14, с.163], О.А. Шульга [15, с. 171] та ін.).

Водночас, на нашу думку, питання комплексної діагностики економічних показників діяльності страховиків для оцінювання фінансової безпеки страховиків залишається незавершеним і актуальним дотепер.

Метою статті є розробка методології комплексної діагностики економічних показників діяльності страхових компаній для забезпечення їх фінансової безпеки.

Методологія дослідження спирається на використання мікроекономічних показників страховиків. В основу авторських пропозицій покладено систему з двох груп показників, що використовуються у фінансовому аналізі: 1) показники фінансового стану, 2) показники фінансової стійкості та безпеки. У кожній групі визначено 7-8 фінансових показників та відповідних критеріїв, нормативних значень.

Інформаційною базою для проведення дослідження слугували публікації інших дослідників, загальновідомі методики оцінювання фінансового стану підприємства і показники фінансової стійкості страховиків, нормативи НБУ.

Викладення основного матеріалу. Перші уявлення про безпеку підприємства спираються на розуміння здатності установи протистояти рекету, тобто спробам прямого несанкціонованого проникнення до приміщень зі злочинною метою із

застосуванням погроз чи насильства [16]. Якщо виокремити такі прямі загрози і зосередитися на економічних питаннях, то можна говорити про економічну безпеку страховика і фінансову безпеку як складову економічної безпеки.

На нашу думку, під фінансовою безпекою страховика слід розуміти комплекс заходів страховика щодо усунення загроз погіршення фінансового стану для досягнення прийняттого рівня ризику діяльності протягом певного періоду часу та забезпечення фінансової стійкості страховика до збільшення зовнішніх та внутрішніх загроз-чинників впливу на фінансовий стан. Під загрозами розуміють чинники та процеси, що можуть негативно впливати на інтереси власників і клієнтів, фінансовий стан страховика. Отже, показниками фінансової безпеки страховика є найбільш значущі фінансові показники і параметри (чинники), що характеризують фінансовий стан страховика і фінансову стійкість щодо зміни параметрів (чинників).

Якщо умовно поділити чинники впливу на зовнішні та внутрішні по відношенню до страховика, то можна резюмувати наступне. До внутрішніх загроз діяльності страховиків можна віднести: незбалансовану структуру активів і пасивів, недостатній рівень участі в економічній розбудові країни, нестачу ліквідних активів, завищеної ціни страхової послуги у порівнянні з конкурентами, ризику помилок і змін розмірів відшкодувань і збитків. До зовнішніх загроз можна віднести: конкуренцію і ризику перестраховальної діяльності, неоптимальну регуляторну політику НБУ, ризику поглинання іноземними компаніями, страхове шахрайство, несприятливу політичну і соціально-економічну ситуацію, форс-мажорні обставини і шоківі зміни в економіці.

Використання багатофакторних моделей Е. Альтмана, Р. Таффлера, У. Бівера для оцінки схильності страхової компанії до банкрутства не завжди підходять для оцінювання загроз і фінансової безпеки [8, с. 100], а тому слід шукати власні рішення проблеми діагностики ключових показників діяльності. Виходячи з такої позиції, будемо здійснювати наш подальший аналіз.

Одним із можливих альтернативних рішень може бути розширений фінансовий аудит, як пропонувалось раніше [12, с. 114]. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» визначає, що аудит фінансової звітності може бути пов'язаний з наданням консультаційних послуг з питань фінансів [17]. Однак, на практиці аудит розкриває особливості фінансово-економічної діяльності страховиків не повною мірою. Отже, доцільно запропонувати авторський підхід і відповідну комплексну діагностику економічних показників діяльності страховиків за розширеним переліком показників та критеріїв, що сприятиме достовірнішій оцінці діяльності страхової компанії з

різних боків і забезпечить спроможність протидіяти загрозам. Простіше кажучи необхідно дослідити зміни показників діяльності у часовій динаміці.

Нами розроблено набір економічних показників діяльності страховиків для проведення комплексної діагностики, в основу якого покладено дві групи показників (табл. 1): показники фінансового стану та показники фінансової безпеки. Загальна кількість показників становить 15.

Діагностику пропонується здійснювати у два етапи. На першому етапі визначається фінансовий стан за показниками першої групи, а потім – на другому етапі він деталізується шляхом аналізу показників фінансової безпеки (другої групи).

Показники діагностики фінансового стану. Ця група є основною для здійснення *першого етапу* комплексної діагностики економічних показників, в рамках якої аналізуються загальновідомі показники, серед яких ліквідність, запас платоспроможності, автономність та інші. Для проведення діагностики нами обрано 7 показників (табл. 1).

Незалежність страховика показують показники автономії та фінансової незалежності. Вони визначають стратегію страховика щодо зменшення загрози нестачі ліквідних активів.

Страховик є платоспроможним, якщо його активів вистачає для покриття зобов'язань. Величина нормативного обсягу активів (НОА) визначається як більша з таких величин: $НОА = \max(З+К, З+НЗП)$. Тут $З$ – сума зобов'язань і забезпечень пасиву балансу, величина $К = 32$ млн грн – для «non-life» страховика; $К = 48$ млн грн – для «life» страховика, $НЗП$ – нормативний запас платоспроможності. Врахувавши останні вимоги ми додали такий показник, як коефіцієнт достатності капіталу.

Показники діагностики фінансової безпеки. Для *другого етапу* діагностики фінансової безпеки пропонується 8 показників для аналізу.

Найважливішою для потенційних інвесторів і власників є рентабельність власного капіталу (ROE), яку можна визначити як відношення прибутку до власного капіталу. Для інвестора бізнес є безпечним, якщо показник рентабельності ROE є більшим за інфляцію на споживчому ринку. Наприклад, наші оцінки для всього страхового ринку в 2023 році дають значення показника $ROE = 15\%$, а індекс інфляції на споживчому ринку на рівні $5,1\%$. Це означає, що страховий бізнес в Україні був досить прибутковим для інвесторів і небезпечним у 2023 році.

Необхідною умовою фінансової безпеки страховика є підвищення економічної ефективності, ріст обсягу продажів страхування за мінімального використання фінансових ресурсів. У зв'язку з цим, розглядаємо показник ефективності страхування і визначаємо його як відношення доходів до витрат страховика. Наведений показник також характеризує загрозу страхового шахрайства, якщо його значення стає меншим за одиницю.

Таблиця 1. Показники діагностики фінансового стану і фінансової безпеки страховика

№	Показник	Формула для розрахунку
Показники фінансового стану		
1	Коефіцієнт загальної автономії, %	Власний капітал / Валюта балансу
2	Коефіцієнт страхової автономії, %	Власний капітал / Страхові резерви
3	Коефіцієнт фінансової незалежності, %	Власний капітал / Зобов'язання (поточні та довгострокові)
4	Коефіцієнт абсолютної ліквідності, %	Абсолютно ліквідні активи / Поточні зобов'язання і забезпечення
5	Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття), %	Оборотні активи / Поточні зобов'язання і забезпечення
6	Коефіцієнт запасу платоспроможності (рівень платоспроможності)	Фактичний запас платоспроможності / Нормативний запас платоспроможності
7	Коефіцієнт достатності капіталу	Прийнятні активи / Нормативний обсяг активу
Показники фінансової безпеки		
1	Рентабельність власного капіталу, %	Чистий прибуток / Власний капітал
2	Фінансова безпека (ефективність), %	Дохід / Витрати
3	Безпека (стійкість, темп приросту) власного капіталу, T(BK), %	Зміна власного капіталу / Власний капітал
4	Безпека (стійкість, темп приросту) оборотних активів, T(A), %	Зміна оборотних активів / Оборотні активи
5	Безпека страхових резервів (адекватність преміям), %	Страхові резерви / Чисті зароблені страхові премії
6	Страхове покриття, %	Страхові резерви / Страхові відшкодування
7	Залежність від перестраховиків, %	Частка перестраховика у страхових резервах / Страхові резерви
8	Золоте правило економіки, %	$T(Pr) > T(ЧП) > T(BK) > T(A)$

Примітки: (Pr) – темп приросту чистого прибутку. T(ЧП) – темп приросту премій. Деталізація інших показників і параметрів наведена в Законі України «Про страхування» і буде представлена в іншій розрахунковій публікації.

Джерело. систематизовано автором.

Безпека страховика щодо страхових резервів визначається як відношення сформованих резервів до страхових премій з оцінкою величини понад 25%.

Іншою складовою фінансової безпеки страховика (яка мінімізує загрозу помилок і змін розміру відшкодування) є перевищення страхових резервів над страховими відшкодуваннями, що відображає показник страхового покриття.

Джерелами зовнішніх загроз для страховика є перестраховики і страховики-конкуренти. Тому визначаємо частку перестраховика у страхових резервах та обмежуємо участь перестраховиків на рівні 30%.

Діагностика фінансової безпеки вимагає розрахунку тенденцій зміни основних показників діяльності в часі. Із цих позицій зміна фінансових результатів обумовлена змінами доходу, темпів зростання власних коштів, страхових резервів і платежів. Фінансова безпека передбачає збалансування темпів зростання за звітний період. Фінансовий результат (прибуток) має бути позитивним і максимальним, що забезпечує загальну фінансову стійкість страховика. Критерієм фінансової безпеки є «золоте правило економіки» щодо темпів змін чистого прибутку, премій, власного капіталу,

активів. Воно показує, як страховик протидіє загрозі незбалансованої структури активів і пасивів.

Вимоги «золотого правила економіки» і для інших наведених змін можуть слугувати «правилами» для фінансової стійкості та розглядатися з позицій фінансової стійкості. У зв'язку з цим, показник безпеки власного капіталу збігається з показником темпу змін власного капіталу. Наприклад, зміна власного капіталу за рік має бути такою, щоб темп змін власного капіталу перевищував річну інфляцію.

Отже, застосування наведеної системи дає змогу вести цілеспрямовану роботу із діагностики економічних показників діяльності, сформувати незалежну думку не лише про фінансовий стан страховика, а й вибудувати фундаментальні основи забезпечення його фінансової безпеки. Важливо не тільки розраховувати та порівнювати в динаміці показники фінансового стану страховиків, а й правильно оцінювати ступінь їх готовності протидіяти загрозам.

Висновки. Фінансова безпека страховика є складовою його економічної безпеки, і визначає стан захищеності або відсутності загроз від ризиків погіршення фінансового стану шляхом ефективного використання ресурсів. Визначено, що фінансова

безпеку страховика є комплексом заходів страховика щодо усунення загроз погіршення фінансового стану для досягнення прийнятного рівня ризику діяльності протягом певного періоду часу та забезпечення фінансової стійкості страховика до зміни зовнішніх та внутрішніх загроз-чинників впливу на фінансовий стан. Покращення фінансового стану має супроводжуватись зростанням доходів, прибутків і позитивною зміною інших показників діяльності.

В роботі представлено методологічний підхід до оцінювання та забезпечення економічної безпеки

страховиків за допомогою набору економічних показників для проведення комплексної двоетапної діагностики. В основу запропонованого підходу покладено показники фінансового стану і показники фінансової безпеки, а також враховано вимоги уповноважених органів щодо цих показників.

Подальші дослідження будуть присвячені кількісним розрахункам та апробації нової методики оцінювання фінансової безпеки страховиків України.

4 Список використаних джерел

1. Економічна безпека. *Вікіпедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Економічна_безпека
2. Шірінян Л. В. Динамічна модель фінансової стійкості страхової компанії. Розділ 6. *Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: колективна монографія / за матеріалами праць наукової групи і науковою редакцією д-ра екон. наук, проф. Л.В. Шірінян. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 404 с.*
3. Нагайчук Н. Г. Інструментарій управління фінансовою безпекою страховиків. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2014. № 2(20). С. 195-198.
4. Журавка О. С., Діденко І. В., Колесник А. І. Фактори впливу на фінансову безпеку страхових компаній. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 5/5. С. 15-20.
5. Яворська Т. В. Концептуальні положення гарантування безпеки страхових компаній в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 4. С. 668-673.
6. Жумік О. В., Стадник Ю. А. Розрахунок ймовірності банкрутства українських страховиків. *Науковий вісник Національний лісотехнічний університет України*. 2013. Вип. 23.16. С. 346-352.
7. Ігнатюк Л. С. Дослідження ймовірності банкрутства страхової компанії. *Економіка та управління підприємствами*. 2021. Вип. 3(26). С. 47-52.
8. Налукова Н. Інтегральні моделі оцінки ймовірності банкрутства страховика у сучасних умовах. *Світ фінансів*. 2017. № 4(53). С. 100-110.
9. Гриценко А. В. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній. *Облік і фінанси*. 2017. № 4(78). С. 107-111.
10. Шірінян Л. В. Страхове шахрайство – економіко-правові аспекти, індикатори і шляхи боротьби. *Економіка та право*. 2010. № 3. С. 148-153.
11. Кулагіна Г. С. Актуальні проблеми зовнішнього аудиту страхових компаній. *Управління розвитком*. 2011. № 2(99). С. 58-60.
12. Шірінян Л. В. Фінансовий аудит страховика як метод контролю і регулювання діяльності страхової компанії. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2012. № 7-8(134-135). С. 114-119.
13. Реналдо А., Пурвохеді У., Ахмад Г. Н. Детермінанти капіталу на основі ризику в страхових компаніях Індонезії. *Облік і фінанси*. 2021. № 3(93). С. 72-77. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-3\(93\)-72-77](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-3(93)-72-77)
14. Гаряга Л. О., Куліш Р. Р. Фінансова безпека банківської діяльності в умовах цифровізації. *Проблеми економіки*. 2019. № 4. С. 163-171.
15. Шульга О. А. Стратегія забезпечення фінансової безпеки банківської установи та сучасні аспекти її діагностики. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 70. С. 171-175. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/70_2023/32.pdf
16. Рекет. *Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Рекет>
17. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

4 References

1. Economic security. *Wikipedia*. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/Економічна_безпека
2. Shirinyan, L. V. (2020). Dynamichna model finansovoyi stiykosti strakhovoyi kompaniyi. Rozdil 6 [Dynamic model of financial stability of an insurance company. Section 6]. In *Konkurentospromozhnist strakhovoho rynku Ukrayiny v umovakh aktivizatsiyi hlobalizatsiyinykh protsesiv* (ed. by L. V. Shirinyan). Kyiv: Publishing house Lira-K.
3. Nahaichuk, N. H. (2014). Instrumentariy upravlinnya finansovoyu bezpekoju strakhovykiv [Tool of the management of the insurer's financial security]. *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy*, 2(20), 195-198.
4. Zhuravka, O. S. Didenko, I. V., Kolesnyk, A. I. (2018). Faktory vplyvu na finansovu bezpeku strakhovykh kompaniy [Factors of influence on financial safety of insurance companies]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, 5/5, 15-20.
5. Yavorska, T. V. (2015). Kontseptualni polozhennya harantuvannya bezpeky strakhovykh kompaniy v Ukrayini [Conceptual propositions guaranteeing safety of insurance companies in Ukraine]. *Global and national economic problems*, 4, 668-673.

6. Zhumik, O. V., Stadnyk, Yu. A. (2013). Rozrakhunok ymovirnosti bankrut-stva ukrayins'kykh strakhovyktiv [Determination of the probability of Ukrainian insurance companies bankruptcy]. *Scientific Bulletin National Forestry University of Ukraine*, 23.16, 346-352.
7. Ignatovych, L. S. (2021). Doslidzhennya ymovirnosti bankrut-stva strakhovoyi kompaniyi [Investigation of bankruptcy insurance of the insurance company]. *Economics and enterprise management*, 3(26), 47-52.
8. Nalukova, N. (2017). Intehralni modeli otsinky ymovirnosti bankrut-stva strakhovyka u suchasnykh umovakh [Integrated models for evaluating the probability of insurer bankruptcy in modern conditions]. *The World of Finance*, 4(53), 100-110.
9. Hrytsenko, A. V. (2017). Zabezpechennia finansovoi stiiikosti strakhovykh kompanii [Ensuring the Financial Stability of Insurance Companies]. *Oblik i finansi*, 4(78), 107-111.
10. Shirinyan, L. V. (2010). Strakhove shakhraystvo – ekonomiko-pravovi aspekty, indykatory i shlyakhy borotby [Insurance fraud – economic and legal aspects, indicators and ways of combating it]. *Economy and Law*, 3, 148–153.
11. Kulagina, G. S. (2011). Aktualni problemy zovnishn'oho audytu strakhovykh kompaniy [Actual problems of external audit of insurance companies]. *Development management*, 2(99), 58-60.
12. Shirinyan, L. V. (2012). Finansovyy audyt strakhovyka yak metod kontrolyu i rehulyuvannya diyal'nosti strakhovoyi kompaniyi [Financial audit of an insurer as a method of control and regulation of insurance company activity]. *Formation of market relations in Ukraine*, 7-8(134–135), 114-119.
13. Haryaha, L. O., Kulish, R. R. (2019). Finansova bezpeka bankivskoyi diyalnosti v umovakh tsyfrovizatsiyi [Financial security of banking in a digitalized economy]. *Problems of the economy*, 4, 163–171.
14. Renaldo, A., Purwohedi, U., Ahmad, G. N. (2021). Determinanty kapitalu na osnovi ryzyku v strakhovykh kompaniyakh Indonezii [Determinants of the Risk-Based Capital of Insurance Companies in Indonesia]. *Oblik i finansi*, 3(93), 72-77. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-3\(93\)-72-77](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-3(93)-72-77)
15. Shulga, O. A. (2023). Stratehiya zabezpechennya finansovoyi bezpeky bankivskoyi ustanovy ta suchasni aspekty yiyi diahnozyky [Strategy for ensuring financial security of the banking institution and modern aspects of its diagnostics]. *Market Infrastructure*, 70, 171-175.
16. Racket. Wikipedia. Retrieved from <https://uk.wikipedia.org/wiki/Рекет>
17. Verkhovna Rada Ukrainy (21.12.2017). Pro audyt finansovoi zvitnosti ta audytorsku diialnist: Zakon Ukrainy [On the Audit of Financial Statements and Audit Activity: The Law of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

Стаття надійшла в редакцію журналу 15.03.2024